

Dorpsweg 50 Onnen

Gemeentelijk monument (boerderij en bijbehorende stookhut)

Bouwjaar : 1913 (waarschijnlijk geldt het bouwjaar alleen voor de woning en is de schuur daar in 1920 achter gebouwd)

Opdrachtgever: Jan Berends en zijn vrouw Hillechien Breeman

Architect: onbekend

De boerderij bestaat uit een schuur met dwarshuis. Het dwarshuis van één bouwlaag staat op een vierkant grondplan en is opgetrokken uit rode baksteen op licht gesinterde trasraamklinkers. Het heeft een afgeplat schilddak met betonpannen. De schuur is uit de lengteas naar rechts gebouwd om de toegang tot de schuur te vergemakkelijken. Daar is ook de grote schuurdeur.

Kenmerk van een dwarshuis is meestal de zeer symmetrische vormgeving. Dat is ook bij deze woning het geval. De entree wordt extra benadrukt door de dakkapel (in Groningen ook wel aangeduid als arkeneel).

Bouw– en bewoningsgeschiedenis Dorpsweg 50 Onnen

Uit de kadastrale registratie van 1830 blijkt dat Hindrik Breeman eigenaar was van twee boerderijen in Onnen. Hindrik zal deze boerderijen verkregen hebben door zijn huwelijk met Hillegien Jans. Zelf was Hindrik namelijk geboren in Coevorden. De ouders van Hillegien Jans waren Jan Hindriks en Gesijna Abbring. De vader van deze Jan Hindriks kocht in 1760 twee boerderijen in Onnen, maar het is (nog) niet duidelijk of een van deze boerderijen de voorloper was van de huidige boerderij Dorpsweg 50. De panden Veldmanssteeg 2 en Dorpsweg 12 zijn een meer waarschijnlijke optie.

Bij de invoering van de huisnummering in 1806 kreeg de boerderij het nummer 26 van wijk C (= Onnen) van het dorp Haren.

[Een overzicht van de huisnummering in Onnen in 1830 met als ondergrond de kadastrale kaart van 1830 is bijgevoegd]

Hindrik Breeman en Hillegien Jans woonden in 1830 op deze boerderij. Hun andere boerderij met het huidige adres Dorpsweg 55 werd verhuurd. Na het overlijden van Hindrik Breeman in 1832 kwam zoon Johannes Breeman op de boerderij. Hij was in 1832 gehuwd met Annechien Buiring uit Peize, een oomzegster van Wigcher Alderts Buiringa op Zuidveld 13. Annechien overleed in 1837. Johannes hertrouwde in 1843 met Hillechien de Groot van de Oosterweg in Haren (Grootslaan). Overigens was

Johannes niet de oudste zoon van Hindrik Breeman en Hillegien Jans. Dat was Jan. Hij bleef bij zijn broer Johannes op de boerderij wonen. Hij was ongehuwd en overleed in 1842, mogelijk was er iets met zijn gezondheid.

Na Johannes Breeman werd zijn zoon Jan Breeman uit zijn tweede huwelijk de opvolger op de boerderij. Hij was in 1875 gehuwd met Grietje van Dam, dochter van bakker Hendrik van Dam aan de Rijkstraatweg in Haren. Zij kregen twee dochters: Hillechien en Grietje. Het huwelijk was echter slechts van korte duur, want Grietje van Dam overleed al in 1877. Johannes hertrouwde niet.

Dochter Hillechien trouwde met Jan Berends Ezn, watermolenaar op de molen De Biks (Noorderhoojdijk 2). In 1914 verhuisden zij naar het dorp Onnen. Dit vanwege de verdrietige omstandigheid dat hun zoontje Johannes in 1913 in de molenkolk verdronken was en ook omdat Jan Berends ontevreden was over het feit dat hij geen hoger salaris kreeg nadat in 1913 een locomobiel aan de molen was verbonden en hij dus behalve molenaar nu ook machinist was.

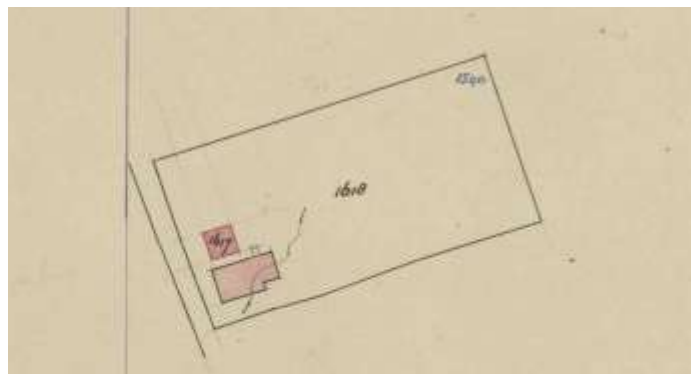
Het is niet helemaal duidelijk waar Jan Berends en zijn gezin in 1914 gingen wonen. In 1913/1914 werd naast Dorpsweg 50 een nieuwe woning gebouwd. Het is aannemelijk dat (schoon)vader Johannes Breeman hier kwam te wonen en dat Jan Berends met Hillechien Breeman en

De Griffier J. VEENHOVEN, Hz., zal, ten verzoeken en ten Huize van de Erven HINDRIK BREMAN, te Onnen, Gemeente Haren, op eerstkomenden Donderdag, den 17 April 1834, des morgens precies te 10 uren te beginnen, publiek Verkoopen: derzelver geheelen INBOEDEL, bestaande in 3 beste MERRIEPAARDEN, 21 stuks uitmuntend HORENVEE, 2 VARKENS, 2 BOERENWAGENS, 1 SJEES, PLOEG, EGGEN, KERN met ijzeren Beslag, KOPEREN en andere EMMERS, groote KOPEREN KETEL, TIENEN, VATEN en alle andere BOEREN- en MELKGEREEDSCHAPPEN; — voorts 2 EIKENHOUTEN KABINETTEN, TINKAST, HALVE KASTKLOK, BEDDEN met derzelver TOEBEHOOREN en wat verder tot eenen goeden INBOEDEL behoort.

de kinderen op de boerderij kwamen te wonen. Maar het kan ook andersom zijn. De vermeldingen in het bevolkingsregister zijn erg onduidelijk.

Na het overlijden van Johannes Breeman in 1918 komt er weer duidelijkheid. Jan Berends liet toen de oude boerderij afbreken en bouwde daarvoor in de plaats in 1920 een nieuwe schuur achter de in 1913/1914 gebouwde woning. Dit is de huidige boerderij Dorpsweg 50 die op de foto's staat. Of in 1920 ook de woning is verbouwd zou de bouwvergunning moeten uitwijzen. Deze is nog

Bovenstaande drie kadastrale hulpkaarten geven de situatie van Dorpsweg 50 te Onnen weer. Boven de situatie in 1899, daaronder die in 1914 en onderaan die van 1920.

niet geraadpleegd. Een foto van de oude situatie ontbreekt.

Na het overlijden van Jan Berends en Hillechien verkochten de erfgenamen de boerderij in 1956 aan Hendrik Abbring. Deze verkocht de boerderij op zijn beurt in 1981 aan Josephus Bartelds. Deze vestigde hier vervolgens zijn hoveniersbedrijf.

Gebouwinformatie

Periode

in 1806 ontstaan.

Gebouwhistorie

<u>Datum</u>	<u>Gebruik</u>	<u>Straat of wijk, Plaats</u>	<u>Naam van het gebouw</u>
1830		Wijk C Onnen 26 Haren	Klein Kampje

Kadastrale beschrijving

Filiatie

<u>Datum</u>	<u>Kad.nr.</u>	<u>Artikel</u>	<u>Post</u>	<u>Eigenaar</u>
1830	G98	87	21	Hindrik Breeman (1761-1832)
1834	G98	606	5	Johannes Breeman (1797-1863)
1866	G98	1692	1	Jan Breeman (1846-1918)
1900	G1540	1692	21	Jan Breeman (1846-1918)
1914	G1540	1692	27	Jan Breeman (1846-1918)
1915	G1618	1692	33	Jan Breeman (1846-1918)
1920	G1618	3615	38	Jan Berends (1871-1951)
06-1921	G1618	3615	46	Jan Berends (1871-1951)
07-1921	G1694	3615	49	Jan Berends (1871-1951)
1935	G1694	3615	55	Jan Berends (1871-1951)
1936	G1889	3615	60	Jan Berends (1871-1951)
1947	G1889	3615	77	Jan Berends (1871-1951)
1956	G2107	3615	79	erven van Jan Berends (1871-1951)
1957	G2107	9574	4	Hendrik Abbring (1914-?)
1982	G2428	13186	14	Josephus Ignatius Maria Bartelds (1944-?)
1986	G2438	19191	1	Josephus Ignatius Maria Bartelds (1944-?)

Kadastrale nummering

1830	Haren G98
1900	Haren G1540
1915	Haren G1618
07-1921	Haren G1694
1936	Haren G1889
1956	Haren G2107
1982	Haren G2428
1986	Haren G2438

Beschrijving

Gemeentelijk monument. De boerderij bestaat uit een schuur met dwarshuis. Het dwarshuis van één bouwlaag staat op een vierkant grondplan en is opgetrokken uit rode baksteen op licht gesinterde trasraamklinkers. Het heeft een afgeplat schilddak met betonpannen. De schuur is uit de lengteas naar rechts gebouwd om de toegang tot de schuur te vergemakkelijken, daar is ook de grote schuurdeur.

In 1914 wordt naast de boerderij een kleine woing gebouwd (G nr 1617). Deze woning wordt samen met de boerderij (G nr. 1618) in 1920 afgebroken en vervangen door een nieuwe boerderij.

Bewoners/Gebruikers

1812	boer	Hindrik Hindriks
28 apr 1812	geboorte	Geertje Hendriks
22 sep 1814	geboorte	Hinderkien Hindriks
16 aug 1815	vermelding woonplaats	Hindrik Hindriks
29 okt 1828	overlijden	Hillegien Jans
1830	hoofd, landbouwer	Hindrik Breeman
1830	inwonende werkmeid	Trijntje Zinger
1830	inwonende werkmeid	Annechien Buiring
1830	kind	Willem Breeman
1830	kind	Hindrik Jans Breeman
1830	zoon, landbouwer	Jan Breeman
1830	zoon, landbouwer	Johannes Breeman
apr 1832	huisvrouw van Johannes Breeman	Annechien Buiring
15 jul 1833	overlijden	Willem Breeman
19 jul 1837	overlijden	Annechien Buiring

1840	dochter	Hinderkien Breeman
1840	dochter	Marchien Breeman
1840	hoofd, landbouwer	Johannes Breeman
1840	inwonende broer	Jan Breeman
1840	inwonende dienstbode	Hillechien de Groot
1840	inwonende knecht	Francis Bakker
1840	zoon	Hendrik Breeman
25 jun 1842	overlijden	Jan Breeman
1843	huisvrouw van Johannes Breeman	Hillechien de Groot
1850	dochter	Marchien Breeman
1850	dochter	Hillechien Breeman
1850	hoofd, landbouwer	Johannes Breeman
1850	huisvrouw van Johannes Veldman	Hillechien de Groot
1850	zoon	Jan Breeman
1850	zoon	Willem Breeman
1850	zoon	Hendrik Breeman
1860	hoofd, landbouwer	Johannes Breeman
1860	huisvrouw van Johannes Breeman	Hillechien de Groot
1860	zoon	Jan Breeman
1860	zoon	Willem Breeman
1860	zoon	Hendrik Breeman
mei 1861	huisvrouw van Hendrik Breeman	Egberdina van Dam
10 feb 1862	geboorte	Jans Breeman
1 feb 1863	overlijden	Johannes Breeman
27 mrt 1863	geboorte	Hendrik Breeman
24 dec 1866	geboorte	Roelf Breeman
1869	inwonende dienstbode	Ida Brink
1869	inwonende werkmeid	Henderika Takens
1870	inwonende zuster van Egberdina en Grietje van Dam	Roelina van Dam
29 jan 1870	geboorte	Hinderkien Breeman
1875	inwonende werkmeid	Lena Ax
jul 1875	huisvrouw van Jan Breeman	Grietje van Dam
10 nov 1875	geboorte	Hillechien Breeman
23 jan 1877	geboorte	Grietje Breeman
1878	inwonende werkmeid	Harmtien Ax
30 apr 1878	overlijden	Grietje van Dam
1880	hoofd, weduwe Johannes Breeman	Hillechien de Groot
1880	inwonende werkmeid	Harmtien Ax
1880	kleindochter	Grietje Breeman
1880	kleindochter	Hillechien Breeman
1880	zoon	Willem Breeman
1880	zoon, landbouwer	Jan Breeman
1885	inwonende knecht	Pieter Greving
1887	inwonende werkknecht	Albert Ubels
1888	inwonende knecht	Koenraad Hendrik Kieneker
1890	hoofd, weduwe van Johannes Breeman	Hillechien de Groot
1890	inwonende knecht	Henderikus Johannes Lok
1890	kleindochter	Grietje Breeman
1890	kleindochter	Hillechien Breeman
1890	zoon, landbouwer	Jan Breeman
1892	inwonende knecht	Hendrik Biemolt
1893	inwonende knecht	Jan Bathoorn
1894	inwonende dienstmeid	Hinderkien Tuinman
1896	inwonende dienstmeid	Trientje Biemolt
25 aug 1898	overlijden	Hillechien de Groot
1900	dochter	Grietje Breeman
1900	hoofd, landbouwer	Jan Breeman
1900	inwonende dienstbode	Pietertje Takens
1900	inwonende huishoudster	Trijntje Nieborgh
1900	inwonende knecht	Jan Bathoorn
1901	inwonende dienstknecht	Jannes Gritter
1907	hoofd, landbouwer	Jan Breeman
1914	dochter	Heiltje Berends
1914	dochter	Grietje Berends
1914	hoofd, landbouwer	Jan Berends
1914	huisvrouw van Jan Berends	Hillechien Breeman
1914	zoon	Evert Berends
1914	zoon	Jan Berends

20 jun 1918	overlijden	Jan Breeman
1921	hoofd, landbouwer	Jan Berends
1921	huisvrouw van Jan Berends	Hillechien Breeman
1930	hoofd, landbouwer	Jan Berends
1957	hoofd	Hendrik Abbring

Adreshistorie

1812	Wijk C Onnen 26 Haren
1850	Wijk C Onnen 44 Haren
1860	Wijk C Onnen 57 Haren
1880	Wijk C Onnen 76 Haren
1890	Wijk C Onnen 80 Haren
1900	Wijk C Onnen 78 Haren
1921	Wijk E Onnen 49 Haren
1930	Onnen 58 Haren
1957	Dorpsweg 50 Onnen

Bronnen**Specificatie vermeldingen**

1830 Klein Kampje
Wijk C Onnen 26 Haren, kad. Haren sectie G nr. 98
eigenaar: Hindrik Breeman (1761-1832) - art. 87/21

1834
Wijk C Onnen 26 Haren, kad. Haren sectie G nr. 98
eigenaar: Johannes Breeman (1797-1863) - art. 606/5

1866
Wijk C Onnen 26 Haren, kad. Haren sectie G nr. 98

info: (Jan Breeman is nog minderjarig als hij in plaats van zijn overleden vader als eigenaar wordt ingeschreven in het kadaster).
eigenaar: Jan Breeman (1846-1918) - art. 1692/1

1900
Wijk C Onnen 26 Haren, kad. Haren sectie G nr. 1540
eigenaar: Jan Breeman (1846-1918) - art. 1692/21

1914
Wijk C Onnen 26 Haren, kad. Haren sectie G nr. 1540

info: Stichting
eigenaar: Jan Breeman (1846-1918) - art. 1692/27

1915
Wijk C Onnen 26 Haren, kad. Haren sectie G nr. 1618
eigenaar: Jan Breeman (1846-1918) - art. 1692/33

1920
Wijk C Onnen 26 Haren, kad. Haren sectie G nr. 1618
eigenaar: Jan Berends (1871-1951) - art. 3615/38

jun 1921
Wijk C Onnen 26 Haren, kad. Haren sectie G nr. 1618

info: Bouw nieuwe boerderij
eigenaar: Jan Berends (1871-1951) - art. 3615/46

jul 1921
Wijk C Onnen 26 Haren, kad. Haren sectie G nr. 1694
eigenaar: Jan Berends (1871-1951) - art. 3615/49

1935

Wijk C Onnen 26 Haren, kad. Haren sectie G nr. 1694
eigenaar: Jan Berends (1871-1951) - art. 3615/55

1936

Wijk C Onnen 26 Haren, kad. Haren sectie G nr. 1889
eigenaar: Jan Berends (1871-1951) - art. 3615/60

1947

Wijk C Onnen 26 Haren, kad. Haren sectie G nr. 1889
eigenaar: Jan Berends (1871-1951) - art. 3615/77

1956

Wijk C Onnen 26 Haren, kad. Haren sectie G nr. 2107
eigenaar: erven van Jan Berends (1871-1951) - art. 3615/79

1957

Wijk C Onnen 26 Haren, kad. Haren sectie G nr. 2107
eigenaar: Hendrik Abbring (1914-?) - art. 9574/4

1982

Wijk C Onnen 26 Haren, kad. Haren sectie G nr. 2428
eigenaar: Josephus Ignatius Maria Bartelds (1944-?) - art. 13186/14

1986

Wijk C Onnen 26 Haren, kad. Haren sectie G nr. 2438
eigenaar: Josephus Ignatius Maria Bartelds (1944-?) - art. 19191/1

Register van namen

Abbring, Hendrik	
1957	eigenaar
Ax, Harmtien	
1878	inwonende werkmeid
1880	inwonende werkmeid
Ax, Lena	
1875	inwonende werkmeid
Bakker, Francis	
1840	inwonende knecht
Bartelds, Josephus Ignatius Maria	
1982	eigenaar
1986	eigenaar
Bathoorn, Jan	
1893	inwonende knecht
1900	inwonende knecht
Berends, Evert	
1914	zoon
Berends, Grietje	
1914	dochter
Berends, Heiltje	
1914	dochter
Berends, Jan	
1914	zoon
1920	eigenaar
1921	hoofd, landbouwer
jun 1921	eigenaar
jul 1921	eigenaar
1930	hoofd, landbouwer
1935	eigenaar
1936	eigenaar
1947	eigenaar
1956	eigenaar
Biemolt, Hendrik	
1892	inwonende knecht
Biemolt, Trientje	
1896	inwonende dienstmeid

Detailblad gebouw

Haren, Wijk C Nr 26 Onnen

Breeman, Grietje	
23 jan 1877	geboorte
1880	kleindochter
1890	kleindochter
1900	dochter
Breeman, Hendrik	
1840	zoon
1850	zoon
1860	zoon
27 mrt 1863	geboorte
Breeman, Hillechien	
1850	dochter
10 nov 1875	geboorte
1880	kleindochter
1890	kleindochter
1914	huisvrouw van Jan Berends
1921	huisvrouw van Jan Berends
Breeman, Hinderkien	
1840	dochter
29 jan 1870	geboorte
Breeman, Hindrik	
1830	eigenaar
Breeman, Hindrik Jans	
1830	kind
Breeman, Jan	
1830	zoon, landbouwer
1840	inwonende broer
25 jun 1842	overlijden
1850	zoon
1860	zoon
1866	eigenaar
1880	zoon, landbouwer
1890	zoon, landbouwer
1900	hoofd, landbouwer
1907	hoofd, landbouwer
1914	eigenaar
1915	eigenaar
20 jun 1918	overlijden
Breeman, Jans	
10 feb 1862	geboorte
Breeman, Johannes	
1830	zoon, landbouwer
1834	eigenaar
1840	hoofd, landbouwer
1850	hoofd, landbouwer
1860	hoofd, landbouwer
1 feb 1863	overlijden
Breeman, Marchien	
1840	dochter
1850	dochter
Breeman, Roelf	
24 dec 1866	geboorte
Breeman, Willem	
1830	kind
15 jul 1833	overlijden
1850	zoon
1860	zoon
1880	zoon
Brink, Ida	
1869	inwonende dienstbode
Buiring, Annechien	
1830	inwonende werkmeid
apr 1832	huisvrouw van Johannes Breeman
19 jul 1837	overlijden
Dam, Egberdina van	
mei 1861	huisvrouw van Hendrik Breeman
Dam, Grietje van	
jul 1875	huisvrouw van Jan Breeman
30 apr 1878	overlijden
Dam, Roelina van	
1870	inwonende zuster van Egberdina en Grietje van Dam
Greving, Pieter	
1885	inwonende knecht
Gritter, Jannes	
1901	inwonende dienstknecht

Groot, Hillechien de	
1840	inwonende dienstbode
1843	huisvrouw van Johannes Breeman
1850	huisvrouw van Johannes Veldman
1860	huisvrouw van Johannes Breeman
1880	hoofd, weduwe Johannes Breeman
1890	hoofd, weduwe van Johannes Breeman
25 aug 1898	overlijden
Hendriks, Geertje	
28 apr 1812	geboorte
Hindriks, Hinderkien	
22 sep 1814	geboorte
Hindriks, Hindrik	
1812	boer
16 aug 1815	vermelding woonplaats
Jans, Hillegien	
29 okt 1828	overlijden
Kieneker, Koenraad Hendrik	
1888	inwonende knecht
Lok, Henderikus Johannes	
1890	inwonende knecht
Nieborgh, Trijntje	
1900	inwonende huishoudster
Takens, Henderika	
1869	inwonende werkmeid
Takens, Pietertje	
1900	inwonende dienstbode
Tuinman, Hinderkien	
1894	inwonende dienstmeid
Ubels, Albert	
1887	inwonende werkknecht
Zinger, Trijntje	
1830	inwonende werkmeid